

LO PEDRIS

14

VILAPLANA
Desembre 2003

BUTLLETÍ TRIMESTRAL D'INFORMACIÓ

www.lopedris.com

Bones Festes

Q.03

editorial

Aquesta última Editorial de l'any voldríem que fos tan sols una felicitació nadalenca per a tots els nostres lectors, col·laboradors, i amics que fan possible aquesta revista.

També voldríem que fos una nota d'agraïment a tots aquells joves i no tan joves, que any rere any, han fet possible la cavalcada del Reis Mags d'Orient.

Aquest jovent que de manera desinteressada i sense cap imposició van prenent el relleu a d'altres generacions, en la tasca d'ajudar SSMM els Reis d'Orient a repartir els regals, creant sense adonar-se'n una tradició.

Tradició que fa que els qui estan esperant il·lusionats davant la porta de les cases siguin els que el dia de demà continuïn aquesta tasca i puguin dir això ja es feia en el temps del meu re...besavi.

Moltes gràcies a tots, i FELIÇ NADAL I PRÒSPER ANY NOU !

FE D'ERRATES:

Al passat número a l'apartat de cuina el nom que hi apareixia era M. Teresa Castellví i ha de ser Teresa Maria Castellnou.

LO PEDRÍS

Edita: Lo Pedris
NIF: G-43640267

Coordinació:
J.M. Garcia
Dolors Joanpere
Hilari Juanpere
Josep de Las Heras
Maria Huguet
Jordi Mariné
Teresa Mateu
Josep Mestre
Josep M. Musté
Mei Salvat
Teresa Serra

Correcció:
Tià Anguera
Jordina Gort

Prensa on-line:
Raquel Virgili

Maquetació i disseny:
Maria Casanova

Portada:
Fina i Quim Royo

Preimpresió:
Serveis Integrals
de Preimpresió sl

Impressió:
Arts Gràfiques l'Estel - Reus

DL T-1553-2000

Tirada: 350 exemplars
Preu: 2,50 euros.

Lo Pedris és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. *Lo Pedris* no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles i opinions ni s'hi identifica.

sumari

- Editorial, 2
- Entrevista, 3
- Notes històriques de Vilaplana, 5
- Apunts de la gent de casa nostra, 6
- Qüestionari, 7
- "Malecons": l'arquitectura popular social, 8
- Fototeca, 9
- El racó de la llar, 10
- Acords del ple del 8 d'octubre de 2003, 12
- Resultats eleccions, 12
- Memòria per al futur, 13
- El cultiu casolà de la gígola, 14
- Celebració de la collita de vilaplanencs del 1953, 15
- Opinió, 15
- Religió, 17
- Moviment demogràfic 2003, 17
- El senglar, 18
- Per la salut del medi ambient, 20
- Contes a la vora del foc, 21
- La fresca, 22
- Parlem de cultura, 24
- Activitats, 26,
- passatemps, 27

Visiteu la nostra pàgina web: www.lopedris.com

A casa nostra també fem
recollida

selectiva

*Ara
homés depèn
de tu!*

CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP

Dr. Ferran, 6 - 43202 Reus - Tel. 977 32 71 55 - Fax 977 32 17 73
ccbaixcamp@altanet.org - www.baixcamp.altanet.org

CARME JUANPERE ISERN (78 anys)

«El pare ens va dir que si ens havien de matar era millor que ens trobessin tots junts al mas»

La Carmeta Pistol es mou i no pot estar-se de reballar contínuament. S'aixeca i m'ensenya com es va arromangar els camals per mullar-se els peus la primera vegada que veia el mar a Salou. Poc a poc va desenredant els secrets d'infantesa i joventut al Mas del Pistol i l'arribada al poble amanint-los graciosament amb la vitalitat que sempre han format part del seu tarannà vivaç i jovial.

Sabeu d'on ve el renom de cal Pistol?

Això ve de tres-cents anys enrere, d'un dels amos del mas que després van posar una armeria a Reus (que em sembla que encara existeix) que en volien dir a can "pistoles". De fet, les armes que tenien el pare i el tiet Magí per anar a caçar eren totes d'allí...

Heu estat una de les darreres famílies a baixar del mas al poble...

A escola, les primeres lletres les vaig fer a Alcover. Quan va venir la guerra, el pare ens va venir a buscar i ens va dir que si ens havien de matar que ens trobessin a tots al mas. Després vaig baixar a servir a Reus, a cal Padreny, durant tres o quatre anys. I, finalment, vaig fer cap a Vilaplana, per servir a ca l'Aleix, quatre o cinc anys més. Aleshores ja tenia vint-i-un o vint-i-dos anys...

Anàveu baixant periòdicament o fèieu més aviat vida al mas?

Baixàvem a la festa major. La mare va baixar també per tenir la Maria. De fet, jo vaig néixer el vint-i-vuit de juliol a les vuit del matí, al mas. Al

mas també hi van néixer la Ció (que si es descuida marxa per un mal part!) i l'Andrea. De dalt ne som, doncs, tres!

I què en recorda del canvi?

Per a mi molt bé! Encara que servia a ca l'Aleix, quan plegàvem anàvem cap a casa, ens arreglàvem i anàvem a passejar. Ja coneixia el Joan, vam festejar nou anys (inclosos dos anys i alguns mesos del servei!) i ens vam casar el dotze de gener del cinquanta-sis.

entrevista

I ara feu de pagesos d'una altra manera...

Al mas fèiem blat, llegums i patates. Teníem cabres, bous i gallines. Me'n recordo que se n'havia escapat alguna i que després tornaven a menjar lloca i pollets. Una altra vegada, una que també s'havia escapat i havia post en algun racó, un gos se li va menjar els ous i va tornar ella sola i mig escaldada!

Anar a Reus devia ser tot un viatge, no?

Sí, recordo haver-hi anat amb el padrí i un ruquet carregat de carbó. Va ser molt pesat, quin turment! Em vaig fer un fart de plorar i vaig dir que no hi tornaria mai més. Això em va passar perquè jo era la grandeta i volia anar a tot arreu. Més tard vaig tornar-hi a anar amb el cotxe.

Dietètiques Cabré, C.B.

- ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
- HERBORISTERIA
- CONSULTA NATURISTA

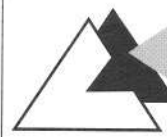
C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

• Subministrament de papereria i escriptori

4 a t r e

Pere Benavent, 23 - Tel. 977 75 77 60
Fax 977 75 76 78
Fax comandes 900 65 66 67
43205 REUS

RAFEL MARTINEZ
AGENT D'ASSEGURANCES

CAMÍ DE L'ALEIXAR, 40 B
TEL./FAX 977 31 33 99
43202 REUS (Tarragona)

I què va passar el primer dia que va veure el mar?

Lo *Massià* tenia un amic de Riudoms que es deia Ventura que ens va convidar a anar a Salou, bany en dejú i una sardinada. Quan vam ser allí, com que jo no portava "traje", em vaig arromangar i vaig començar a caminar cap a dins de l'aigua, però em vaig posar tan nerviosa per la por d'enfonsar-me que el dinar no se'm va posar bé. A més, com que em van veure espantada d'aquella manera, un de Riudoms va fer veure que s'enfonsava i s'ofegava, aleshores, jo vaig *apretar* a córrer tan de pressa que vaig quedar tota mullada! Tenia dotze anys i aquella sardinada no em va fer profit!

I la vida allà dalt, al mas, què tal era?

Doncs el dia que convenia anàvem a pasturar les cabres, els bens o el que convingués mentre els homes es cuidaven de l'horta. No ens feia por veure una serp però el cert és que no érem gaire atrevides. Al mas, un bon foc a terra i un prestatge amb teies. Després va arribar el llum de carburo, que ja tenia una bona flama...

L'aigua l'anàvem a buscar a la font que en dèiem de cal Sec.

Teníem dos bous per engreixar. Jo tenia cinc anys i me'n recordo que el pare els donava menjar i el padrí els treia a pasturar i els hi feia alguna broma... Va arribar un dia que el van encarar i si no hagués pujat a un arbre potser l'haurien mort! Un altre dia, a l'hivern, que els va baixar al poble a pasturar a la pedrera del

Rabato, a un tal *Quincana*, que també els va fer bromes, si no l'arriben a ajudar allí mateix li haurien fet la feina! Per això els van haver de vendre a la fira d'Alcover abans d'hora. Eren massa valents!

Quina relació teníeu amb els altres masos?

Amb els de cal *Somí* i els de cal *Manró* sempre vam estar molt bé. Alguna vegada venien o anàvem a emprar alguna coseta. Els de cal Sec ja se n'havien anat cap a Alforja i França...

Quins jocs recordeu de la infància?

Jugàvem a cartes, a la "mascambrilla", amb els de cal *Massià*. Uns dies baixaven ells i uns altres anàvem al seu mas, una vegada a cada mas. Menjàvem pa torrat amb mel, secallons o encara recordo aquella xocolata "Ortiz" (que era la més barateta! poca que en vèiem...)

També jugàvem a amagar, a les penyores o a la "redona" (que alguna vegada la desfèiem perquè se'n sortís el que parava i fer-lo desorientar...). Més endavant vam tenir una oca (de cartronet i senzillet, és clar!)

I si pogués fer-se enrere, que enyora?

Doncs anar cap aquí-cap allà a les festes majors (sant Pau d'Arbolí, el Roser de la Febró, sant Miquel de l'Albiol i el primer de setembre de l'Aixàbiga) anàvem a ballar a La Mussara i, com que tornàvem que ja era fosc els pares tenien quimera "no baixeu tard!" i a l'altre diumenge castigats!

Aleshores no pensava en res, teníem tota la família bé de salut i amb totes les amigues (l'Emília, la Maria Pilar), les meves germanes i alguna mare que ens acompanyava anàvem a la fira de Prades o al ball d'algun poble. Estàvem contentes de poder ballar la "toia", no ho sabeu prou! Alguna vegada baixàvem que ja sortia el sol. Només que algun camí, a la tornada, ens havia agafat passió de dormir encara que no ens vam aturar mai per por de refredar-nos. Arribat a casa, hi havia mares que no veien bé aquelles hores d'arribar i a algunes ens enviaven a pasturar les cabres!

SOLUCIONS

PEP	CLT	El cap petit estí	Romàlio
MANOLO	IPC-V	Un biogel com el	Madam
CARME	PP	Un pentinat de	severa
MARIA	ERC	Unes calces amb la	Castro
JOAN	PSC	Un puro del Fidel	ERC
	ES DE ...	PORTA...	VOL PACTAR

- CONSTRUCCIÓ DE PISCINES
- MANTENIMENT
- PRODUCTES QUÍMICS
- REGS DE JARDÍ I FONTS
- FONTS ORNAMENTALS

LA SOLUCIÓ PER A LA SEVA PISCINA

Recobriments amb LINER

- Solució definitiva al problema de les juntes
- Rehabilitació de piscines i basses d'esbarjo
- Decoració de piscines al seu gust
- Piscines de grans dimensions
- Amb garantia fins a 10 anys

Av. Europa, s/n • Pol. Ind. Constantí

Tel. 977 29 65 12 - Fax 977 29 65 94

43120 CONSTANTÍ / e-mail: aiguanet@interbook.net

NOTES HISTÒRIQUES DE VILAPLANA

El més freqüent, en aquests casos, és l'atribució, al poble de naixença, d'una antigor superior a la real. A Vilaplana, sorprenentment i curiosa, hi ha molta gent que es pensen, i no s'estan de dir-ho, que no tenim història. Intentarem de raonar, amb la concisió que ens exigeix el poc temps disponible, com és d'immotivada l'opinió que hem cregut oportú de referir.

La gent de La Mussara, encativats, cada vegada més, per la immediatesa d'aquell pla on ja tenim alguns corrals, van decidir d'edificar-hi diversos habitatges aïllats - els «Masos de la Plana» - i un petit poble, més endavant, al qual s'explicava perfectament que posessin per nom Vilaplana.

Segons dades extretes de manuscrits que poden consultar-se a diversos del pobles dels voltants, pot afirmar-se que la fundació de Vilaplana coincideix amb l'any en què té lloc la repoblació de l'Aleixar (1184). Això no priva que també hi ha qui creu inclòs el nostre poble dintre de l'ample terme definit per la carta de Siurana (1153). El fet de ser silenciats al Llibre Verd (del 1276) té una explicació. Com que mancava de municipi, seguia depenent de l'Aleixar.

El primer document on apareix el nom de Vilaplana (un pergami que es conserva a la Casa de la Vila de l'Aleixar) és de l'any 1297 i diu textualment: «tendit del alexar apud villam planam». També hi ha qui recorda que a l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona hi havia hagut (ara no es troba) un pergami de l'any 1230 (poc ençà poc enllà) en el qual hom podia llegir: «Joannes emit agrum apud Villam planam».

Tot i que en la presa de possessió del comte de Prades Ramon Berenguer (1324) tots els documents vinculen Vilaplana a l'Aleixar, n'hi ha un de solament vuit anys després (1332) on ja no es parla de cap lligam. ¿Vol dir que Vilaplana era ja un municipi independent? Sigui com sigui, a l'homenatge que el 21 d'abril de 1342 va ser retut, a l'infant Pere (fill igualment del rei Jaume II i nou comte de Prades i les seves muntanyes) van assistir-hi, tot i que l'acte fou celebrat a l'Aleixar, els dos procuradors del nostre Ajuntament (el cognom d'un dels quals, Pere *Betjau*, encara subsisteix com a renom) designats, la vigília, a dalt de La Mussara, i, per ser més explícits, a l'església.

Un document del 4 de novembre de 1390 fa menció de la capellania constituïda a la parròquia de Vilaplana i posa en clar que Francisco Valcebre, el rector, ho era, al mateix temps de La Mussara. Els erectors del benefici van ser Berenguer Guasch i la seva muller Vidalona.

El 1403 el nombre d'habitants era ja de 60 a 70. Ni que tingui, però, batlle i jurats, continua mancant de prevere exclusiu; i per això el rector de La Mussara se segueix ocupant d'ambdós pobles.

Si del comtat de Prades es pot assegurar que en forma part fins a l'extinció, també se sap del cert, pel que fa a la

Foto cedida: MATILDE MESTRE

Comuna del Camp, que mai no hi pertanyé.

Segons un document del 1640, els caps de casa ja ultrapassaven la cinquantena.

El 1596 va ser fundada la Confraria dels Fadrins i el 1691 la del Roser. Temps a venir, la del Roser, sense renunciar a cap dels objectius diguem-ne pietosos, esdevindria una molt eficaç associació de socors mutus.

El 16 de febrer de 1714, tal vegada amb l'intent d'intimidat-los, fou adreçada, als consellers de Reus, una carta en la qual se'ls feia sabedors que s'havia atacat Vilaplana i s'hi havia calat foc pel fet d'haver escollit els patriotes que defensaren les institucions i llibertats de Catalunya. Signava la lletra, en la qual manifesta haver exigit l'acompliment de l'ordre punitiva, el marquès de Lede.

Entre els anys 1736-39 s'edificà l'església actual. El retaule major, d'estil barroc, fou comonat a l'obrador de l'artista vallenc Bonifàs.

El 1775 la vida encara estava voltada de muralla: els actuals darreres.

El 1864, en què el triomf, a les eleccions, fou per als federals, es produí l'aixecament del carlí «Martinet de Vilaplana».

El 15 de març de 1873 ocuparen el poble 200 carlins sota les ordres del comandant Cercós. Se'ls oposaren 14 liberals que s'havien fet forts a l'església.

Les dades precedents, adverades les unes per la tradició i una gran majoria pel testimoniatge d'índole purament documental, han estat revisades per Mariana Vernet i Ferré, vilaplanenca, Llicenciada en Història i posseïdora d'un abundant material que pensa emprar, segons tenim entès, en l'escriptura d'aquella història del poble que hem trobat i trobem tants cops en falta. L'esperarem amb candeletes.

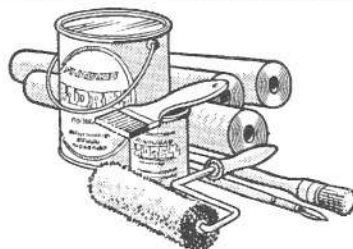
OLEGUER HUGUET FERRÉ

(1914-1996)

Text cedit per **FRANCESC HUGUET FERRÉ**

CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 43380 VILAPLANA
Telèfon 977 81 51 71

Alexis
Simó
Munté

TREBALLS DE PINTURA DECORATIVA

C. de Catalunya, 1-3 • 43350 LES BORGES DEL CAMP
Tel. 616 64 38 30

apunts de la gent de casa nostra

L'HOME QUE NO VOL SORTIR A LES FOTOS

És petit però la falta d'alçada no li priva d'arribar a tot arreu. Ja fa vint-i-tres anys que el tenim entre *naltros* i sembla talment que en fa molts menys: per a ell no passa el temps.

Quantes botifarres ha fet amb els "carnissers" del casal? Ell, impassible, juga sempre fort i arriscant des del silenci. Sempre t'explica la jugada, fa d'apòstol d'aquest tan meravellós joc, que implica més als que el miren que no pas als que el juguen.

I sempre ha estat igual, al cafè o a l'església.

No s'amaga mai ni mai li he sentit un "no t'ho puc fer...": sempre et pot oferir alguna cosa a canvi de res.

Lentament ha anat fent solatge entre tots *naltros*, beneint esperances i ungint adéu-siaus. Amb els de dalt, amb els del mig i amb els de baix. Amb els d'aquí i amb els de més enllà. Sempre fresc i amatent, ampli i crític, des de l'ombra.

Aquell l'home que és a tot arreu i que no vol sortir a cap foto.

Des de la Redacció de *Lo Pedrís*, volem agrair la col·laboració del recitor en tot el què ha fet per tots *naltros*.

LA REDACCIÓ DE *LO PEDRÍS*

LA BECA FEDERICA MONTSENY SE'N VA A VILAPLANA

Foto cedida: ISABEL MARTÍNEZ

Dolors Juanpere Bigorra guanya La Beca Federica Montseny

La vilaplanenca Dolors Juanpere i Bigorra va guanyar el passat dijous 20 de novembre, i dins del marc dels Premis Reus 2003, el III Premi-Beca de Recerca Federica Monseny, donat per la Regidoria de Polítiques per a la Igualtat de l'Ajuntament de Reus. Se li va atorgar la beca pels mèrits que té el projecte que va presentar:

"La Dona com a Subjecte Històric: Cultura i Política a Reus (1931-1951): de la Societat Republicana al francofalangisme".

Amb aquest projecte, la Dolors, vol fer una anàlisi comparativa del paper de les dones a la societat reusenca a través de l'anàlisi dels canvis socials des de la II República al Francofalangisme. L'objectiu és fer una tipologia, un model explicatiu, de la dona republicana i de la dona del primer franquisme.

La metodologia que emprarà és la recerca històrica a través de la premsa i la història oral. Aquest segon aspecte, espero que serà molt ric, ja que la seva capacitat de treball i la simpatia que té li obrirà les portes de totes aquelles "padrines" que de ben segur voldran col·laborar amb ella.

Coneixent a la Dolors, el treball que sortirà de la seva recerca serà, sens dubte, un magnífic document que servirà per divulgar la història i el paper en la política de les dones del nostre país.

M. TERESA VALLVERDÚ

Les persones que integrem l'equip de *Lo Pedrís*, tenim la satisfacció de treballar amb la Dolors. És per això, que mitjançant la revista volem encoratjar-la per dur a bon terme el projecte **"La Dona com a Subjecte Històric: Cultura i Política a Reus (1931-1951): de la Societat Republicana al francofalangisme"** que li ha suposat aquest merescut premi. De tots nosaltres, ENHORABONA I ENDAVANT!

L'EQUIP DE *LO PEDRÍS*

BENZINERA AUTORENTAT
ENTRE AUTOT

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 755 816

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

GENT EMPRENEDORA. ENHORABONA A LA LLAUNERIA MATA

El passat 26 de novembre la Unió de Botiguers de Reus va concedir a la Llauneria Mata els Premis «U» a la trajectòria històrica, pels seus 140 anys documentats com a tal empresa.

El mèrit principal ha estat saber adaptar la botiga tradicional de la Raval de Santa Anna transformant-la en un espai més d'acord amb les necessitats i competitivitat pròpies del moment.

Com possiblement ja deveu saber, aquest negoci el regenten la Misericòrdia Mata, la seva germana Montserrat (cinquena generació familiar) i el marit de la primera, en Jordi Royo.

Ens congratulem que en aquest moments, en què les petites i tradicionals empreses familiars passen per un mal moment, aquests vilaplanencs d'adopció hagin tingut l'empenta per fer ressorgir un negoci que semblava abocat a l'extinció.

LA REDACCIÓ DE LO PEDRÍS

— Què et va fer decidir viure a Vilaplana?

— Què destacaries de Vilaplana? I què hi trobes a faltar?

qüestionari

Rosa M. Boqué

1. Dos motius molt importants van influir en la meua decisió. El primer és que sempre m'havia fet il·lusió viure en un poble; el segon va ser que, de fet, el Jaume vivia a Vilaplana.

2. La suma de petites i grans coses, com ara que ens coneixem tots, la relació personal entre els veïns, poder anar tranquil·lament pel carrer, tenir la natura tan a prop... Tot forma part dels avantatges de viure en un poble. L'inconvenient principal és el mal estat del ferm i el traçat de la carretera de Vilaplana a Reus. Caldria adequar-la al volum de trànsit actual i preveure l'increment que hi haurà en el futur.

Jacint Serra

1. Les circumstàncies van ser les que em van portar a viure a Vilaplana.
2. Un aspecte que he pogut observar és el gran respecte que es té, encara avui en dia, pel metge i pel mossèn del poble, i pel mestre, encara que no n'hi ha. Admiro la gent de Vilaplana perquè té la virtut de ser molt solidària, sobretot si es tracta d'un cas relacionat amb el benestar social. Tant se val si és per ajudar un vilaplanenc o algú de fora vila. Per a tots es troba una solució.
Crec que la presència de l'escola seria molt important en el poble, perquè, entre altres coses, aquesta ajuda que els nens i nenes s'estimin el seu poble tal com es mereix.
També vull destacar la poca participació que hi ha a tots els actes que se celebren a Vilaplana. Si passes llista sempre hi ha els mateixos. Finalment vull agrair el fet d'haver estat molt ben acollit per aquest poble on, fins i tot, he fet força amics nous.

Rosario Lozano

1. El meu home i jo vam venir a Vilaplana fa 42 anys perquè ens vàrem assabentar que aquí hi havia feina i allà a Andalusia, que és d'on som, no hi havia possibilitat de guanyar-se la vida.

2. Jo, m'hi trobo molt bé aquí. Per a mi Vilaplana és casa meua. Els avantatges que a mi m'ha suposat viure aquí són tots, ja que m'ha donat la possibilitat de treballar, viure tranquil·la, gaudir de totes les comoditats i oferir bona educació a les meves filles. En un principi no hi trobo cap inconvenient, ja que jo només he conegut Vilaplana i no puc comparar.

Artur Àvila

1. La dona era de Vilaplana i ens agradava viure en un poble, ho preferia a la ciutat.

2. Avantatges: pels fills, més independència, la naturalesa és més sana i per les persones més grans hi ha més tranquil·litat
Inconvenients: Que has d'utilitzar el cotxe pels desplaçaments: a la ciutat, a la feina, per a activitats extraescolars per als nens... Trobo a faltar al poble més activitats per als nens (esbart dansaire, esplais...)

M. Lluïsa Enguix

1. Ja fa tretze anys que vam comprar un terreny a les parcel·les Ponet. Pel fet d'estar a prop de les muntanyes de La Mussara i per tal de marxar del bullici de Reus i per estar més tranquils amb els nens.

2. Avantatges: Més tranquil·litat amb els nens
Inconvenients: Cal desplaçar-se sempre amb cotxe, però això també és un avantatge perquè en poc temps tornes a la tranquil·litat del poble.

Enric Guardia

1. Tant a la meua dona com a mi, no ens agradava gaire la ciutat per a viure-hi, i el fet de ja tenir una casa aquí i la intenció que el nostre fill anés a l'escola al poble, ens va fer acabar de decidir de venir-hi a viure.

2. Els avantatges per a mi en són molts de viure al poble de Vilaplana. Sobretot la tranquil·litat que hi ha, també que estem a prop de la natura, la muntanya, com també de la ciutat i la costa, i també la coneixença i convivència amb tota la gent del poble, coses que en una ciutat costen de trobar. L'inconvenient tenir la carretera de Vilaplana-Reus tant malament i també trobaria un inconvenient i no m'agradaria, que Vilaplana es fes massa gran, per a mi, perdria l'encant que ara té i que tant m'agrada dels pobles petits.

VIALMA, SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14 • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c-e salsa@maptel.es

Genís Torres Aymamí, S. L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
VILAPLANA

43380

"MALECONS": L'ARQUITECTURA POPULAR I SOCIAL

Una manera literària de denunciar l'espoli i la deixadesa administrativa en què es troben els malecons.

El nostre paisatge de muntanya ha gaudit durant molts anys d'aquells elements decoratius que alhora protegien la nostra seguretat viària en els trams més dificultosos de la carretera en el trajecte que separa Vilaplana i La Mussara. Òbviament ens referim als malecons.

La seva construcció la podríem emmarcar en un art intemporal que d'alguna manera ens transporta a un passat molt llunyà quasi pre-cristià i que sense cap mena de dubte podrien estar en qualsevol galeria d'art contemporani sense que això alterés la nostra passió per aquest art.

Possiblement sense saber-ho els nostres avantpassats han modelat la pedra tot quadriculant-la fent aquests blocs escultòrics que heretem amb el nom de malecons.

És fàcil imaginar el treball de centenars d'homes mobilitzant pedres amb les seves aspres mans també modelades pel pes de les pedres. En el nostre imaginari també hi podem veure aquells suorosos picapedrers apropant-se a les fonts del Llop, la font Major i tantes d'altres que refrescaven aquells escultors anònims que havien heretat la sàvia disciplina de trobar-li la cara a la pedra.

En aquest escenari de coratge i suor cal visionar-hi el treball dels carreters portant argila, calç i aigua al llom d'uns animals que obeïen el llenguatge savi dels carreters. Els mots (*arri*, *ossque*, *lláo*) s'intercalaven amb el llenguatge irreverent i creatiu d'aquells traguiners. El silenci de les muntanyes era trencat pel (tic, tic, tic, tic) dels esmolats punxons que a forma de llapis dibuixaven la cara d'una pedra que havia de pernoctar encarada als estels la resta de la seva vida.

Qui ens diu que la dissolució dins la terra de les pedres rogenques dels malecons no hauria servit per a tindre un excel·lent vi. En canvi aquesta petrificació del preuat most ha decorat i protegit algun indret anònim de la nostra artèria viària.

D'altres, els malecons de les cent cares totes

iguals, totes diferents, pedres de diferents colors, de diferents suors amb origen anònim anticipant-se a la interculturalitat actual, convivint per protegir-nos, abraçades a l'argila o la calç sospesades per aguantar l'impacte d'una màquina de ferro desbocada, a la intempèrie d'una alcohòlica i fosca nit.

D'una o mil peces, els malecons, els ponts, pedres disseminades en el perill precís, en el silent paisatge, guarden aquestes històries d'anònima escultura de treball col·lectiu, de llibertat engabiada, de mula famolenca o cavall desbocat, de senglar exiliat, de rialla masclista, de pana a l'hivern i aigua fresca a l'estiu... d'història d'un temps d'un país.

Avui la desmemòria i l'oblit administratiu unides a la rapinya humana fan que aquesta història desaparegui. Nit darrere nit els rapinyaires anònims esborren el paisatge extirpen lenta però contínuament la suor abans glorificada.

On són els malecons? On són alguns fragments de pont?

La nocturnitat és còmplice del desmemoriat, del lladre, del mancat d'escrúpols.

I les administracions, endevinarem quina té responsabilitat de la protecció d'aquest patrimoni? Quina té la responsabilitat de compaginar seguretat i arquitectura escultòrica?

Les nits i les negligències són infinites, les pedres i el respecte a la història que les va veure néixer, no.

Seria bo poder pensar que aquella suor, d'homes, dones, bèsties i natura podrà romandre per molts segles entre nosaltres sense que ens angoixi l'arribada de la nit.

TERRASUD

En aquest número els
suscriptors rebran un adhesiu
del CAT, regal d'Òmnium
Cultural Baix Camp.

Pg. de la Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
Josep M. Garcia

Tel. 977 81 50 78

- VARIETAT DE TAPES
- ENTREPANS
- LLESQUES
- ESMORZARS

Carrer del Casal, 3 • Tel. 977 81 56 52 • 43380 VILAPLANA

Aquest apartat voldria ser una mirada històrica del nostre poble. Per aquest motiu, si teniu alguna fotografia d'interès històric, us demanem que us poseu en contacte amb qualsevol membre de la revista

fototeca

UN DIA DE CAÇA

Foto cedida: MARIANA SALVAT

La caça és una afició molt arrelada al nostre poble, tal i com mostra la imatge de l'any 1897. En aquella època, com es pot observar, ja s'hi trobaven tots els ingredients d'una jornada completa: les escopetes, els gossos, les peces capturades i la bóta per fer el traguinyol.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Si voleu fer-vos subscriptors de *Lo Pedrís*, podeu omplir aquesta butlleta i enviar-la a: carrer del casal, s/n 43380 VILAPLANA o bé doneu-la a algú de l'equip. Ompliu la dades.

NOM _____

ADREÇA _____

TEL. _____

CORREU ELECTRÒNIC _____

Signatura

Preu: **10 EUROS**

iberCaja

el racó de la llar

Crec que és prou interessant per a alguns lectors de "Lo Pedrís" que s'assabentin d'algunes de les activitats que es desenvolupen en el si de la Llar de Jubilats de Vilaplana i també d'algun fetx esdeveniment que succeeix entre dels seus socis.

Durant la festivitat de Tots Sants es té la sana costum de celebrar la festa de "La castanyada" que, si bé moltes persones ja ho fan en el si de les seves famílies particularment, també n'hi ha que si no troben el caliu familiar corresponent poden fer-ho mitjançant la bona companyia dels seus amics de l'Associació de Jubilats. I així, i amb aquesta finalitat el dia de Tots Sants i a la Llar de Jubilats es va celebrar una alegre i suculent "Castanyada".

Per a completar la vetllada es va començar fent unes partides de "Bingo", no amb boles i números, sinó amb cartes, concretament amb quatre jocs de cartes. Tres jocs es repartiren entre els jugadors (6 cartes a cada parella) i amb un altre joc s'anaven cantant les cartes que entraven en el joc. Hi havia premis per als que cantaven "línia" i per a aquells que cantaven "Bingo".

L'àpat de la Festa, consistia en: coca amb recapte i espinacs, coca d'ou amb avellanes torrades i els típics panellets i les castanyes, tot això regat amb vi de taula, vi ranci, moscatell i altres begudes.

Es va celebrar amb molta alegria i sempre amenitzat amb música ambiental dels anys de la joventut dels presents, que alguns cantussejaven amb nostàlgia.

També durant aquests últims mesos hi ha hagut altres celebracions importants. Em refereixo a que, entre els associats de la Gent Gran de Vilaplana, s'han celebrat les Noces d'or de cinc parelles. Foren els 50 anys o els 50è aniversari de les noces de l'Eugeni i la Mercè, l'Andrea i el Josep, el Jaume i la Lola, el Joan i la Lluïsa i l'Alfons i l'Angelina. Fa uns pocs anys que aquests esdeveniments no podien succeir ja que les parelles no arribaven a velles per poder-ho celebrar i normalment es moria una de les dues persones, generalment l'home i la pobre vídua no podia fer-ho. Actualment gràcies a l'avenç de la ciència mèdica i a les moltes "pastilles" que pren la gent gran es pot arribar a celebrar aquest fetx esdeveniment. Enhorabona a totes les cinc parelles que ho han celebrat aquest any i tam-

bé a les felices parelles que ho han celebrat anteriorment, que cada vegada són més.

I, finalment, hem de notificar que el passat dissabte, dia 6 d'octubre i al Palau Sant Jordi de Barcelona es va celebrar el Dia Internacional de la Gent Gran amb un acte multitudinari, quasi 20.000 persones grans (algunes de Vilaplana), que proclamaren els "Drets i deures de la Gent Gran de Catalunya". Aquest document consta de cinc principis: el de Dignitat, el de Independència, el d'Autorealització, el d'Assistència i el de Participació. En aquest acte es donà lectura a un resum d'aquests 5 princi-

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I
PENSIONISTES DE VILAPLANA
C. del Casal, 3 • 43380 VILAPLANA

- Ferro
- Alumini
- Inox

Tel. 977 76 82 68
670 45 59 04

pis a càrrec de cinc diferents representants de les 5 demarcacions territorials de Catalunya: Tarragona, Lleida, Girona i dues per Barcelona. Entre els conceptes a destacar d'aquests drets i deures senyalarem: "Les persones grans han de poder viure amb dignitat i veure's lliures d'explotació i maltractaments físics i

psíquics, així com ser tractades dignament sense discriminació per causa d'edat, sexe, raça, ètnia, discapacitat, situació econòmica o qualsevol altra condició". Esperem que això sigui una feliç realitat.

JAUME MESTRE

NOCES D'OR: ALFONSO I ANGELINA (1953-2003)

L'Alfonso i l'Angelina el passat dia 8 de novembre varen celebrar les seves noces d'or. Voldríem donar-los l'enhorabona i desitjar-los-hi molts més anys de felicitat!

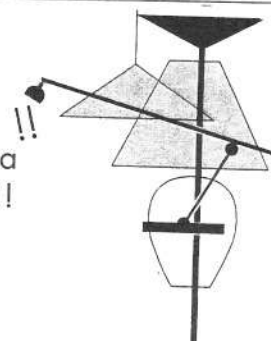
ABEL DE LA GUARDIA

LAMPARAS
lumen
IL·LUMINACIÓ

C. de Benidorm, 11 (cant. Peníscola)
Tel. 977 75 05 30 - 43205 REUS

NUVIS!!

- Preus especials per a la vostra llista... i col·locació GRATUÏTA!!
- Pantal·les a mida
- Tots els estils
- Il·luminació de jardí

ACORDS DEL PLE DEL 8 D'OCTUBRE DE 2003

L'AJUNTAMENT DE VILAPLANA HA APROVAT LES ORDENANCES AMB UN AUGMENT MITJÀ DEL 5 PER CENT

L'AJUNTAMENT DE VILAPLANA HA APROVAT LES OBRES PER A LA CONVOCATÒRIA DEL PLA ÚNIC D'OBRES I SERVEIS DEL 2003-2007

L'Ajuntament de Vilaplana, en el ple d'aquest dimecres dia 8 d'octubre, va aprovar per unanimitat les ordenances municipals que s'han d'aplicar en l'exercici de 2004 amb un increment mitjà del 5 per cent. La mateixa sessió plenària també va aprovar les obres a incloure en la convocatòria del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya 2004-2007.

L'ordenança que ha experimentat més increment és la de la recollida d'escombraries, a causa de l'encariment del cost del servei, i tot i això, l'Ajuntament ha volgut contenir la repercussió al ciutadà i per aquest motiu encara no recaptarà tots els diners que costa aquest servei.

El cost per al tractament final del residu passa de 55 € la tona a 70 € la tona, xifra que representa un augment del 27,27 %. Aquest fet repercutirà en la quota a pagar pel ciutadà, que passa de 67 € l'any a 75 € l'any i que representa un 12% d'augment.

Tot i l'increment de la quota de la recollida de la brossa, com que l'Ajuntament encara no cobrirà el cost que haurà de pagar pel servei, caldrà plantejar-se posar en marxa la recollida selectiva de les escombraries i sensibilitzar la població perquè cadascú seleccioni des de casa seva els residus per reduir els costos.

Obres del PUOSC

La voluntat de l'Ajuntament actual és preservar l'aspecte actual dels carrers del nucli antic conservant l'empedrat amb les llambordes, ja que es considera que constitueix part del patrimoni públic.

Per aquest motiu, el ple va aprovar les memòries valorades de les obres que presenta a la convocatòria del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya 2004-2007. Aquestes obres són l'arranjament i millora dels serveis dels carrers Àngel Guimerà, Doctor Mallafré i Jacint Verdager, i en les quals es posaran els serveis enterrats de l'aigua, clavegueram, gas, electricitat i telèfon. El paviment serà, en tots els casos, amb llambordes amb una base de formigó ressaltant les juntes, amb la voluntat de mantenir una imatge tradicional dels carrers del nostre poble.

TOMÀS BIGORRA I MUNTÉ
(ALCALDE)

RESULTATS DE LES ELECCIONS DE VILAPLANA A LA GENERALITAT DE CATALUNYA 2003

Els resultats dels cinc principals partits polítics que es van presentar a les eleccions del Parlament de Catalunya del dia 16 de novembre de 2003 a Vilaplana en relació a les eleccions celebrades l'any 1999 van ser les següents:

PARTITS	1999	2003
CIU	145	134
PSC	78	74
PP	21	14
ERC	71	120
IC-V	-	25

TECPERVAL

TÈCNICS EN PERITATGES I VALORACIONS

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 32 62 44
Fax 977 32 64 58

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1
43840 SALOU

MEMÒRIA PER AL FUTUR

Si busquem en el diccionari el significat que té la paraula patrimoni, trobarem que la defineix com el conjunt de béns que posseeix una persona o com l'herència dels seus ascendents. I és que el concepte de patrimoni, sigui del tipus que sigui, s'associa a valor. En aquest sentit, també el patrimoni cultural, i en concret el patrimoni etnològic, té un significat de valor.

El patrimoni el constitueixen un seguit de béns als quals atorguem un valor simbòlic o representatiu, més enllà del seu valor econòmic, pel què signifiquen com a referent identitari o pel coneixement que ens aporten. Així, en l'àmbit del patrimoni cultural parlem de patrimoni històric –si tenim en compte la cronologia– o patrimoni artístic –si en valorem l'estàtica o l'adscripció a un estil creatiu–. O també en funció de les característiques físiques del bé patrimonial, parlarem de patrimoni arquitectònic, de patrimoni documental o bibliogràfic. Hi ha, tanmateix, formes no materials de patrimoni: una creença, una llegenda o una tonada musical, no són materials. La memòria no té entitat material. La materialitat, en tot cas, es troba en el suport que conté la informació, la transcripció d'un testimoni, la partitura musical d'una peça.

Parlem de patrimoni etnològic com a coneixement de les formes de vida d'una comunitat, en el passat i el present. I per formes de vida en-

Xerrada que es va fer a la sala parroquial el diumenge 9 de novembre, amb el títol: "El patrimoni etnològic: memòria per al futur, a càrrec de Salvador Palomar i Montse Flores.

tenem aquelles activitats productives, construccions, atuells, eines, sabers, tècniques, creences, rondalles, llegendes, festes, jocs i un llarguíssim etcètera que han format i formen part de la vida quotidiana de les persones i que possibiliten el fet de conèixer i interpretar allò que constitueix la cultura d'una comunitat.

Si les eines i les tècniques d'ofici, si les cançons i les rondalles, si les creences i els costums, formen part d'un patrimoni, ens podem preguntar quin valor té aquest per a la comunitat. D'una banda, podem considerar aquí el sentit d'herència: el patrimoni és, efectivament, allò que connecta una comunitat local amb el seu passat. De l'altra, i això és menys important, cal valorar el sentit present d'aquests béns patrimonials i la utilitat que tenen a la nostra societat.

En els últims anys, hem assistit arreu de Catalunya a la revitalització de les festes populars. Celebracions de tota mena –del carnaval al divendres Sant, passant per les festes de foc o els romiatges a les ermites– han vist augmentar extraordinàriament la participació, han renascut o s'han reinventat. La festa, més enllà dels referents històrics, és una eina de construcció identitària que reuneix les comunitats locals. Potser la primera utilitat del patrimoni és, doncs, servir de nexa d'unió entre les persones, vehicular la cohesió d'un grup a l'entorn d'uns referents comuns. Som de tal poble, formem part d'una família o d'una comunitat local, perquè tenim uns costums, unes pràctiques col·lectives assumides, que ens singularitzen i defineixen.

SALVADOR PALOMAR

Josep Tost

**QUEVIURES i
TRANSPORTS**

Dr. Mallafre, 12
Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

**Natura
herbolari**

Tel. 977 77 16 17
Riera de Miró, 19 • REUS

EL CULTIU CASOLÀ DE LA GÍRGOLA (*PLEUROTUS OSTREATUS*) - II PART

INTRODUCCIÓ

En aquest article presentem alguns mètodes senzills per al cultiu complet de la gírgola sobre diferents tipus de substrats. La gírgola és un dels bolets més fàcils de cultivar, degut en part al seu caràcter saprotròfic és a dir, que creix sobre restes vegetals. Per cultiu complet s'entén des de l'obtenció del miceli (cos vegetatiu del fong) fins a la seva fructificació (obtenció dels bolets).

Un cop obtinguda la llavor, el següent pas és la inoculació al substrat definitiu que pot ser de diverses maneres. Aquí tractarem només tres tipus: palla de cereals, marro de cafè i paper higiènic.

En el cas de la palla, s'ha de posar a remullar uns dies abans a fi que absorbeixi aigua. Courem grans de cereals (blat i mill) durant 30 min a foc lent amb 1,5 l d'aigua per Kg de gra. Deixarem escórrer la palla fins que quedi aproximadament un 70% d'aigua (en aquest punt si agafem un grapat de palla i premem, surt aigua però en deixar de fer-ho, no). Seguidament afegirem un 5% de gra i un 1% de carbonat càlcic i ho esterilitzem escaldant-ho amb aigua bullent tres vegades consecutives, separades per un interval d'una hora i mitja, a fi que les espores que es poguessin trobar a la palla germinessin i després morissin amb el següent escaldat. Una vegada refredat el substrat, s'inocula amb la llavor i s'introdueix dins d'una bossa transparent amb uns quants talls i seguidament es posa dins d'una bossa negra gran a fi de preservar de la llum. Finalment, s'incuba dins d'una caixa de cartró amb una bombeta de baixa potència (a fi que la temperatura sigui d'uns 24°C) durant un mes i mig.

Si el substrat escollit és marro de cafè, no hi ha gaires canvis: s'esterilitza el cafè seguint el mètode anterior, s'afegeix una mica de gra cuinat (1-2%) i s'inocula amb la llavor. Seguidament es posa en un

recipient, es tapa amb paper d'alumini i es posa a incubar.

També es poden fer servir rotlles de paper higiènic com a substrat. En aquest cas, l'esterilització és la mateixa que als altres mètodes. Seguidament es fica una mica de llavor al forat del rotlle i es poden fer servir els depressors per inocular aquest substrat ficant-los entremig del paper. Es fica dins d'una bossa negra i es posa a incubar a la caixa.

Després d'un mes i mig, aproximadament, ens trobarem els substrats completament envaïts pel miceli del fong (es veu una mena de floridura blanca a sobre). El pas següent és sotmetre el substrat a un shock tèrmic per tal de forçar l'inici de la producció. Un bon mètode és ficar-los a la nevera durant 24 hores o, si és hivern, treure-ho a l'exterior a un lloc protegit de les gelades. Un cop fet això, s'introdueix a una cambra de fructificació, que es pot fabricar amb un aquari d'uns 60 l amb un sistema de ventilació i humidificació (que es pot aconseguir amb una bomba d'aire, el tub de la qual s'introdueix a un tupperware amb una mica d'aigua a fi que l'aire surti humit) Si no s'aconsegueix prou humitat es pot polvoritzar una mica d'aigua (la humitat ha de voltar el 80%) La temperatura adequada per la fructificació és d'uns 20°C. Si es troba un lloc amb aquestes condicions, es pot prescindir de la cambra i aconseguir la humitat polvoritzant aigua de tant en tant. En

a q u e s t e s condicions, podrem observar els primers primordis passats uns dies i d e s p r é s d'una setma-

na aproximadament tindrem les gírgoles totalment formades. Una vegada tallades, es pot tornar a posar en incubació i tornar a fer un shock tèrmic a fi d'obtenir altres produccions.

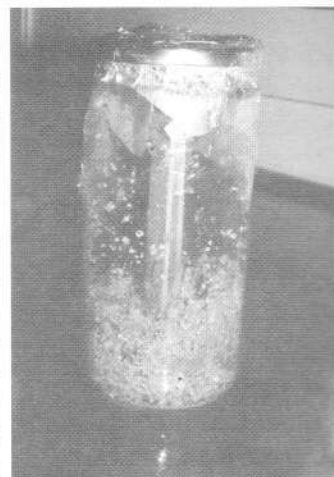
CONCLUSIONS

El cultiu casolà de la gírgola és fàcil, tot i que no és fàcil, donat que les contaminacions acostumen a ser freqüents. La quantitat de substrat influeix en la quantitat i mida dels bolets, això és degut a que a més substrat, més miceli pot haver-hi, i per tant més fongs. Un altre problema acostuma a ser la falta de ventilació, fet que provoca que les gírgoles tinguin un peu excessivament llarg. Però tot i això, i després de molts esforços, el cultivador es veu recompensat amb unes bones gírgoles.

AGRAÏMENTS

Volem agrair la col·laboració a Enric Gràcia (Univ. De Barcelona), atès que sense la seva ajuda tot això no hagués estat possible i a M. Sánchez i M. Morcillo, de Micologia Forestal i Aplicada pels seus consells i l'aportació de material.

TÀNIA JIMÉNEZ

construccions

JOAN MESTRE SL

C. Major, 32-3r • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 51 73

Trencant amb la tradició local, ho vam anar a celebrar al poble veí, a Reus, perquè el bon amic "Peiru" quedés alliberat del seu ofici de restaurador.

La trobada va ser molt agradable, hi vam estar amb les respectives parelles (que no surten a la foto per a no treuren's el verdader protagonisme). En total vam ser 21 i la conclusió filosòfica a que vam arribar després d'haver menjat i begut bé va ser que: **AL CAPDAVALL ELS CINQUANTA ANYS NO SON RES...TOTS FEM MOLT DE GOIG, QUE CARAI!** I si no que jutgin els *Lopedrissencs*...

Enmig d'un tal entusiasme ens vam fer dur el pastís mes gros que vam poder trobar a la comarca. Un dia és un dia, que carai!

Els noms (per ordre d'aparició) son:

Alfred (Alfredu), Francesc (Siscu), Roser, Josep Maria, Joan Maria (Peiru), Hilari, Cristina, Joan Antòn, Maria Àngels, Josep i Salvador.

gírgoles
allades,
i tornar
ir altres

és fac-
que les
ser fre-
influeix
això és
miceli
Un altre
de ven-
gírgoles
g. Però
rços, el
mb unes

ó a En-
tès que
hagués
Morci-
da pels
erial.

MÉNEZ

COM SÓN ELS ÉSSERS HUMANS

opin

Tots naixem plorant i així passem la vida, sempre anem pensant en agafar "calderilla".

El diner és el primer que procurem tenir i, a vegades, ens oblidem de la manera de fer-lo; sense cap motiu acusem les persones que segons nosaltres no es porten bé i fem mil comentaris fora de context, deformant els fets i afegint maldat amb paraules de mal gust tretes d'uns pensaments que no tenen cap base ni fonament. En aquests comentaris gratuïts que fem, es deixa veure quelcom que es denomina enveja i poc respecte pel fet d'acusar als altres. Fent una mica de història, resulta que sempre ha passat que mitja humanitat pensa que l'altre mitja hauria de ser menys interessada. Així, la vida seria menys complexa del que és.

També faig menció en aquestes línies al tema de la globalització, sense entrar en detalls ni aprofundir en

tot l'entramat que l'envolta ni en la seva complexitat, però vull ressaltar que està ocasionant algun desperfecte a la via pública.

Per mi són formes inadequades de portar a bon port una protesta, encara que estigui autoritzada per la llei ja que el respecte i el civisme són el primer que han de posseir els éssers humans per saber respectar als altres que no posseeixen.

Anècdota real com la vida mateixa

Se sol dir, mig en broma i mig seriosament, que el problema és del diner, però, sent tant dolent, tots els hem agafat, i com més millor. És la meva opinió.

ANTONIO

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat - calefacció

Carrer Major, 40
Tel. 977 81 53 28

43380 VILAPLANA

Centre de teràpies i Medicina alternativa

Emedea

Marie Duran Adell

Terapeuta

Trobarà solucions a les següents dolències:
problemes d'ossos (cervicals, dorsals, lumbar, etc),
problemes musculars, ciàtica, hipertensió, migranyes,
estrès, nerviosisme, ansietat, còlics nefrètics,
incontinència urinària, problemes de túnel carpí,
obessitat, insomni, roncaments, afonia, eliminació de
toxines, bronquitis, i un llarg etcètera.

REFLEXOT
QUIROMA
DIETES UNIPER
JACUZZI TERA
FLORS D
I ALTRES TE

HORES CONCERT
Tel. 649 909 4

Carrer Santa Anna,
(davant monument
Gaudí adolescent)

EL GOS FIDEL

De tothom és sabuda la fidelitat dels gossos amb el seu amo. Recordem aquell cas d'un gos, que quan va morir l'amo, ell va anar a l'enterrament i al cementiri, i no se'n va moure més fins que va morir, tot i que va passar bastant de temps ja que els veïns li portaven menjar; però ell esperava al seu amo!

Aquest any 2003, per la televisió, vàrem veure el cas d'una senyora que va anar a donar una volteta pel camp i es va perdre, va relliscar i caigué per un barranc. ¿sabeu qui la va trobar?: el seu gosset.

Fa uns ... 60 anys, quan anàvem a "costura a col·legi" teníem un llibre que es deia "Para mi hijo". Explicava coses que més que contes eren "històries" de casos exemplars. Després, ja de gran, l'he llegit diverses vegades, sobretot la d'un gos, que fins i tot em fa plorar. M'ha semblat que a alguns lectors de "lo pedrís", els agradarà.

El títol era "El Perro Fiel". Jo li diré ... EL GOS FIDEL

Es tracta d'uns temps passats; ni cotxes, ni carreteres; tot camins i els trajectes es feien a cavall o cotxes de cavalls.

El protagonista de la nostra història vivia en un castell amb la seva família. Tenia un ramat de gossos de caça i dos gossos als que estimava més i que vivien amb ell al castell.

Un dia va haver d'anar a la ciutat a buscar diners. Va ensellar el cavall, va agafar un dels gossos que més estimava perquè li fes companyia i va marxar. A la ciutat va fer els encàrrecs i finalment va anar a buscar els diners que en aquells temps eren monedes d'or i plata, i ho va posar en una bossa feta de pell, se la va lligar a la cintura i agafà el camí de tornada a casa. Quan estava a mig camí, va veure una camp molt verd i va pensar: "reposaré i el cavall també pasturarà" Es posà a seure sota l'ombra d'una gran alzina, amb el gosset als seus peus, ja que també estava força cansat després de caminar al costat de l'amo i el cavall.

Quan el cavaller va veure que el sol anava a la posta va dir "és temps de marxar", va xiular al cavall, va despertar el gos que dormia al seu

costat i van emprendre el camí de tornada.

Feia cinc minuts que caminaven quan el gos es posa a bordar: "guau, guau,..." El cavaller diu: "calla, calla, que tothom sabrà que passem pel camí". Però el gos seguia "guau, guau,..." i l'amo: "ja n'hi ha prou"; però el gosset tornem-hi i tornem-hi, saltant per davant del cavall, saltant pel costat, mossegant el peu de l'amo i sense parar amb el seu "guau, guau,..." El cavaller no va poder més i va provar de baixar del cavall i el gos l'agafà pel *camall* del pantaló i l'estirava... Llavors l'amo es va espantar i va pensar que el gos s'havia tornat boig i ... es va treure la pistola de l'estoig i li disparà dos trets. Mentre el matava, el cavaller plorava perquè era un bon gos i tots l'estimaven.

Arribà al castell encara amb les llàgrimes als ulls, sense poder explicar res a ningú es deixà anar en una cadira i ... "¡Jesús del Cell: la bossa dels diners, no la portava. Recordà que quan s'assequé a reposar a l'alzina... l'havia deixat a terra al seu costat... Quina tristesa!, "el gos, ara entenc el neguit del gos i el que em volia dir". A la seva manera, ell l'avisava que es deixava la bossa.

Agafà el cavall i marxar corrent pensant que el gos potser només estaria ferit. En arribar on havia disparat al gos va veure sang i va seguir el rastre de la sang amb l'esperança... i arribà a l'alzina i allí... va trobà el gos mort damunt de la bossa dels diners. El gos fidel fins a morir! El cavaller angoixat va agafar la bossa i va enterrar el gos al jardí del seu castell.

MARIA RUFINA

JOAQUIM MIR A MASPUJOLS

Quan jo era jovenet, a les nits d'hivern, assegut a la vora del foc, la meva àvia m'explicava històries i una d'elles era la següent:

Devia ser la primavera de l'any 1907, quan un dia, havent dinat, van trucar a la porta. En obrir, vaig trobar un xicot gran, gros i ben vestit, amb una senyora més gran que resultà ser la seva mare; em van preguntar si hi havia una fonda al poble per quedar-se a dormir aquella nit, però els vaig dir que no n'hi havia. Van insistir, més que res per poder menjar quelcom, ja que en tenien molta necessitat.

La meva àvia se'n va compadir (era així la seva manera de ser!) i els digué que en tot cas els podia fer una truita amb carxofes. Era tanta la necessitat que tenien, que aquell jove digué -sí, però amb dotze ous!- I així els la va fer.

Havent dinat, explicaren que venien de l'Institut Pere Mata, on havia estat hospitalitzat durant dos anys per curar-se de greus lesions al cap produïdes en estimar-se per un precipici a Mallorca.

Aquesta història els va fer tanta compassió que els oferí habitatge. Al cap de dos dies llogaren una casa, coneguda per "cal Gurí", per viure-hi.

Hostatjats al poble, el jove, que tenia moltes paraules, es feia amic amb tothom. Començà a pintar el poble i els seus voltants. Un dels millors quadres del seu inici fou "El poble escalonat", on hi va abocar tot el seu saber, acumulat durant la seva estança al Pere Mata de Reus, des d'on veia la bellesa del paisatge i la llum del Camp de Tarragona que el tenia obsessionat. Es desbocà a fer teles pels voltants del poble, va llogar un home que es deia Aquino per que l'acompanyés pel terme i, a la vegada, ajudar-lo a portar el cavallet, ja que la seva mare el mimava en la seva recuperació. Durant aquest temps, potser va fer més de 100 teles d'aquells indrets.

El senyor Mir, que en deia la gent, devia tenir la mateixa edat que el meu pare, que li agradava veure

ELS QUATRE EVANGELIS (2)

com pintava pel nostre hort, va fer una tela que es dibuixava un magraner florit, de branques velles i torçades. Li quedava molt bé, estava entusiasmat, però quan quasi l'acabava, va fer unes pinzellades que, segons ell, el va desgraciar. Sense pensar-ho, amb la mà va agafar-se la màniga de gec i l'esborrà totalment.

Vet aquí que quan la seva mare ho va veure, llençà un crit al cel pel que havia fet –l ara què en farem del gec?–

La seva mare procurava calmar-lo i apaivagar els nervis, ja que llençava unes malediccions que espantava la gent del voltant.

Va continuar pintant i al cap de dos anys i mig es va traslladar a l'Aleixar, on es va dedicar a pintar personatges típics del poble. Més tard, a Vilaplana i a Alforja diverses vegades.

El seu pas per Maspujols fou un període de la seva vida que mai va oblidar. Acabada la guerra civil, tornà al poble i volgué recórrer aquell hort que pintà tantes vegades. Encara a les pedres dels marges hi havia les pinzellades que hi feia per netejar els pinzells.

Un any més tard va morir.

RESTITUT RABASCALL

Cada vegada que s'anomenen en conjunt els quatre evangelistes, sempre es fa en el mateix ordre que en diríem tradicional: Mateu, Marc, Lluc i Joan.

En el Concili Vaticà II (1962-65) i precisament en el primer període (1962), té lloc la discussió sobre la litúrgia i especialment de com ha de ser la lectura de la Bíblia en les misses de l'any.

El 25 de Maig de 1969 es va publicar a Roma un volum de 438 pàgines titulat "Ordre de lectures de la missa" (=olm) aprovat del papa Pau VI. La finalitat del OLM era per a facilitar les edicions del leccionari en les llengües modernes.

En els diumenges i festes es proposa llegir els textos més importants, de manera que els fidels puguin escoltar en tres anys les parts més rellevants de la Sagrada Escripura. La resta es llegirà a les misses de cada dia i altres festes. Aquests tres anys es denominarien Cicle A, Cicle B i Cicle C.

El que fa referència als evangelis:

Mateu es llegirà el Cicle A (o any A); Marc, al cicle B (o any B) i Lluc al Cicle C (o any C); l'evangelí de Joan serà reservat per a llegir a les misses de quaresma i pasqua dels tres anys i completarà l'any B (Marc) perquè és l'evangelí més curt.

Segons això, l'any passat (2002 – any A) es va llegir l'evangelí de Sant Mateu, aquest any (2003 – any B) es llegeix l'evangelí de sant Marc, i l'any vinent (2004 – C) es llegirà l'evangelí de sant Lluc. I així de manera successiva.

Recordeu que l'any litúrgic de l'Església consta de trenta-quatre setmanes; comença el primer diumenge de desembre amb el temps d'advent i acaba a l'últim diumenge de novembre amb la festa de Crist Rei.

Els temps de durant l'any tenen el nom d'ADVENT, NADAL, QUARESMA i PASCUA; els altres diumenges i setmanes en diem que són ordinaris o normals.

Aquest és el contorn dels evangelis dins la vida comunitària de l'Església. El pròxim dia us presentaré els quatre evangelistes i el sentit dels evangelis.

MOSSÈN

moviment demogràfic - 2003

DEFUNCIONS

Mn. SEBASTIÀ CABRÉ SALVAT	30 de gener
MARIA TERESA AYMAMÍ MUNTE	31 de març
ANTONIO MOYA IBAÑEZ	30 d'abril
ROSER FERRÉ AYMAMÍ	11 d'agost
ADELA HUGUET MARINÉ	28 de setembre
MARIA DOLORS CABRÉ ALBERICH	22 d'octubre
ROSER ROIG BALCELLS	11 de desembre

CASAMENTS

JOSEP LLUIS MATALLANA - MARIONA MESTRE
SERGI FERNANDEZ - M ^a LOURDES MOYA
JOSEP MARINÉ - MIREIA PAIXÀ
DAVID CAVALLE - NÚRIA MENSA
ENRIC GALLISA - RAQUEL PELLICÉ
JOAN BARTOLÍ - ÍNGRID BRAÑA
RAÜL LLUÍS LORAN - YOLANDA MARTÍNEZ

NATALICIS

MARINA TORROELLA MESTRE
JOAO PORCÀ LUAKTHAISONG
KARIMA AZZOUZ
MARCEL CASTELL CANTÍ
BLANCA LLAURADO SARDÀ
MARIONA JUANPERE SALVAT
SANDRA TORRES GALINDO
GUIILEM JUST CANTI
ERIC MUNTAS MARIN

NÚRIA FERRÉ BIDÓ

EL SENGLAR - II PART

C

OMPORTAMENT.

Al món hi ha més de 25 subespècies de senglar. A la península Ibèrica n'hi ha dues: la "Sus scrofa castelanus", més gran, i a la qual pertanyen els exemplars de Catalunya, i la "Sus scrofa baeticus", localitzada al sud de la Península i una mica més petita.

Una cosa curiosa del senglar femella és que pot començar a reproduir-se normalment quan té 1 o 2 anys de vida, però si la disponibilitat d'aliment és bona, quan arriba als 30 kg de pes, que sol coincidir amb els 10 mesos de vida, ja pot entrar en zel. (Això indica que si hi ha força aliment, abans es desenvolupa el cos i, per tant, abans s'arriba al pes i al zel).

L'estructura jeràrquica està formada i liderada per la femella més vella i forta del grup, acompanyada per altres femelles joves amb cries petites i algun jove subadult. Per tant, la seva organització com a grup social és matriarcal. Si aquesta desapareix, el nucli matriarcal es fragmenta i ha de tornar a agrupar-se formant nous grups.

Al marge d'aquest nucli n'hi ha d'altres en els quals trobem nuclis més reduïts formats per mascles joves, i un altre format pels mascles adults solitaris i dominants, (aquests mascles adults dominants de vegades es deixen acompanyar per mascles adults més joves, anomenats escuders).

Aquesta estructura s'altera per complet a l'època de zel i de naixements, (les femelles se separen temporalment del grup abans del part); i és clar, també en la temporada de caça.

El senglar és una espècie molt mòbil però a la vegada és sedentària, perquè tot i que arriben a recórrer grans distàncies, no solen moure's de la zona en la

qual van néixer, (difícilment s'allunyen més de 5-10 km de distància de on solen habitar), per tan un gran mascle necessitaria d'unes 12/15000 ha.

La lactància dura uns dos mesos i mig aproximadament, i abans de finalitzar aquest període, ja han començat a canviar les típiques franges longitudinals per un to més uniforme i de color vermellós.

Una de les pautes de comportament més elaborada del senglar és el costum de banyar-se en basses enfangades. Ho fan, especialment, per treure's els paràsits, però també per donar al seu pelatge una sèrie de sals minerals que contribueixen a mantenir la pel i el pelatge en òptimes condicions. Aquest pelatge, d'un color castany en una primera etapa, es va enfosquint a mesura que és fan més grans, tot i que al final de la seva vida el tornen a canviar per un color més blanquinós.

En ocasions no dubten en saquejar caus de conills aplicant tècniques molt depurades en les que participen diversos individus, cosa que demostra que tenen una intel·ligència notable.

Els agraden molt els ous de les aus que fan el niu al terra.

JOSEP M. MARINÉ

EXCAVACIONS I TRANSPORTS

Av. Catalunya, 5 3r 1a

Tel. 977 816 489 Mòbil 610 282 029

43365 ALFORJA

Crida molt l'atenció la gran afecció dels senglars per la predació d'animals verinosos. Mengen gran quantitat d'escolopendres, escorpins i en especial escurçons.

La població estimada de senglars a Catalunya és superior als 50.000 exemplars, i continua en expansió. La província amb major número d'individus és Girona, i la menor Tarragona.

A Tarragona són abatuts de manera "legal" uns 1.500 individus per temporada de caça, (El senglar és l'espècie més caçada i abundant de caça major).

EL SENGLAR COM A TROFEU.

En d'altres animals de caça major el trofeu són les banyes. En el cas del senglar són les dents. Mitjançant la dentadura és pot saber l'edat de l'individu.

De les dents inferiors (ullals) es mesura la llargada i l'amplada màxima. De les superiors (moladeres) es mesura el perímetre en la seva secció més gruixuda.

També es donen punts de bellesa, en la qual es valora la simetria i el color dels ullals, llargada, corbatura i color en les moladeres.

Per contra també hi ha una puntuació que penalitza: Insuficient superfície afilada dels ullals, diferència de longituds i amplades entre ullals, també entre moladeres, i desproporció general entre ullals i moladeres.

La puntuació mínima per obtenir una medalla d'or ha de ser superior als 110 punts, argent 105, i bronze 100.

El millor exemplar fins ara com a trofeu va ser capturat l'any 1983 a la província de Càceres, amb una puntuació de 136,95. A Catalunya la major puntuació és de l'any 1995 a Agullana, Girona, amb una puntuació de 125,8. Tal i com explicava abans, sembla que cada any resulta més difícil poder batre aquests records de puntuació.

SEGURETAT.

La seguretat és en tots els aspectes de la vida primordial, però en el cas que ens ocupa, el de la caça, jo diria que vital, ja que per un costat ens trobem amb un animal salvatge i per l'altre homes armats.

En el transcurs d'una batuda és necessari que cada caçador sàpiga on es troben els altres companys de cacera, conèixer els moviments que cadascun pot fer i sobretot informar dels nostres.

A nivell local és aconsellable i necessari conèixer les zones de seguretat com respecte a les armes de foc, que afecten a l'àrea privada de caça del terme municipal.

Camins: La zona de seguretat afecta a la seva amplada, més una zona de 25 metres a cada costat.

Carreteres: La zona de seguretat afecta a 58 metres a cada costat.

Nucli urbà: 100 metres de les últimes edificacions i en totes les direccions.

Edificis habitables aïllats: 50 metres en totes les direccions.

D'altra banda, quan es fa una batuda, la Llei recomana dur roba, armlles i gorres de colors llampants; aquesta recomanació, per aquesta temporada de caça, serà possiblement obligatòria.

Un altre aspecte de la seguretat és la munició utilitzada en la cacera del senglar. Tothom ho sap: els cartutxos amb balins, (postes) estan prohibits.

JESÚS GARRIDO

MATA
LLAUNERIA

Raval Santa Anna, 47 43201 REUS

Tel.977342832

mata@llauneria.com

AUTO ESCOLA

CATALUNYA

Pl. del Nen de les Oques, 8 - Tel. 977 32 23 19 - REUS

- **NO** llencis les restes de medicaments a les **ESCOMBRARIES**
- **SÍ** dipositeu-los amb els seus envasos al **PUNT SIGRE** de la farmàcia

En el terreny mediambiental, la indústria farmacèutica, amb la col·laboració de la distribució i de les oficines de farmàcia, ha posat en marxa SIGRE, un sistema l'objectiu principal del qual és la recollida selectiva dels envasos de medicaments, per poder reciclar els materials i eliminar les restes de producte que puguin tenir de manera que no es barregin amb la resta d'escombraries domèstiques, garantint que rebin un tractament adequat per la seva correcta eliminació i no contaminin el medi ambient.

A més, el sector farmacèutic en col·laboració amb les autoritats sanitàries fa temps que desenvolupa campanyes per impulsar i promoure "l'ús racional del medicament" vetllant, així, per l'eficàcia dels tractaments i la seguretat del pacient.

En línia amb aquestes dues iniciatives, SIGRE posa en marxa aquest Campanya de Revisió de Farmacio-

les Domèstiques, amb el finançament dels laboratoris, per conscienciar el ciutadà i vetllar per la seva Salut i la Salut de la Natura.

Què cal dipositar en el Punt Sigre

Barrejar les restes de medicaments o els seus envasos amb les escombraries domèstiques és causa de contaminació mediambiental que es pot evitar fàcilment.

Per això, un cop s'hagi revisat la farmaciola domèstica, SIGRE anima a tots els ciutadans a dur i dipositar en el punt SIGRE de la seva farmàcia habitual:

- Els envasos buits de medicaments, juntament amb la seva capsula i el seu prospecte.
- Els envasos amb restes de medicaments de tractaments acabats.
- Els medicaments caducats.

Un cop el ciutadà diposita els envasos i les restes de medicaments en el punt SIGRE de la seva farmàcia, la distribució farmacèutica els recull i emmagatzema en uns contenidors situats en les seves instal·lacions i des d'aquí un transportista autoritzat els trasllada fins la Planta de Selecció i Classificació

Per la Salut
del Medi Ambient

fem recollida selectiva
dels medicaments

de Medicaments, situada a la localitat corunyesa de Cerceda, que realitza la classificació de tots els envasos i restes de medicaments; en la Planta es realitza la separació dels materials d'envasat que poden ser reciclats, per entregar-los a empreses de reciclat autoritzades que les incorporaran com matèries primeres en el procés de fabricació de nous productes. També es classifiquen les restes de medicaments segons la seva tipologia i composició.

M. TERESA HUGUET

AGR BOTIGA
COOPERATIVA DE L'ALEIXAR

C/ de Guardiola, 58 43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 290
Tels oficina: 977 815 584 - 977 815 105

Hi trobaràs la millor selecció de productes naturals de la terra.
Oli, vins i caves amb DO. Gran varietat de fruits secs.
A més, productes de qualitat elaborats artesanalment.

Obert cada dia de 10 a 1 i de 5 a 8, diumenges d'11 a 2 (dilluns matí tancat)

contes a la vora del foc

A

questa secció pretén recuperar el llegat d'aquelles persones que ens han transmès la saviesa del passat en forma de contes, històries, cançons i remeis per al cos i l'ànima. Des d'aquí convidem tota persona que recordi històries antigues o que conegui versions diferents de les que aquí s'expliquen, que ens ajudi a enriquir aquesta secció que avui ens regala la Pepita Júlia. Que la gaudiu!

MEI SALVAT

Abans estàvem molt de temps a casa i la mare ens explicava contes mentre cuinava perquè estiguéssim quietes i perquè mengéssim quan no teníem gana, i en una vetlla llarga n'explicava dos o tres mentre cosia, i en anar a dormir.

Potser si *naltros* haguéssim tingut televisió faríem com els nens d'ara, però no n'hi havia i els contes ens servien per despertar la imaginació i l'interès per a saber coses.

De petita jugava a cinquets, al «pisso», a saltar a corda, a patacons i sobretot a pescar al riu. De vegades també a explicar contes.

Pepita Júlia 76 anys.

LES MOSQUES I LES ARANYES

Hi havia un príncep que quan era petit tenia un professor que sempre li deia que totes les coses d'aquest món un dia o altre ens poden ser útils, i el príncep li deia:

- No pas les mosques i les aranyes, no crec que facin cap servei, no hi haurien de ser.

El príncep es va fer gran i un dia va ser rei. Un rei veí li volia prendre el tron i li va declarar la guerra. El príncep va escapar-se cap a la muntanya perquè el perseguien i, com que estava molt cansat, es posà a l'ombra d'un arbre i es va adormir. Una mosca li va picar a la cara i el despertà, ell es va enfadar, però al moment va sentir uns grans crits i el soroll d'uns cavalls, va enfilar-se a dalt d'un arbre i això el va salvar de fer-lo presoner.

Un dia també es va posar dins una cova i va pensar, avui sí que dormiré tranquil. Durant la nit una aranya molt treballadora va fer una tela que tapava tota la boca de la cova. Quan va sortir el sol el príncep es despertà i sentí veus al davant de la cova, eren els seus enemics que volien entrar a la cova, però un d'ells va dir:

- No cal que perdem el temps entrant, perquè, si fos a dintre, per força hauria trencat aquesta tela d'aranya.

I van marxar. Dues vegades el príncep va ser salvat per les mosques i les aranyes, i va saber per sempre que tots els éssers poden ser útils en algun moment.

LA GUINEU ASTUTA

Com molt bé diu la Maria Planot en el seu conte del llop i la guineu, es veu que les guineus sempre han sigut molt espavilades.

Un dia la guineu li va dir al llop:

- El dia de la festa major, quan tothom tingui el dinar a la taula, tu pugues al campanar i toques a foc. Tothom sortirà de casa i jo entraré per les cases i portaré un sac que ompliré de pilotes, pollastres, pastissos: de tot el que trobi. Després t'esperaré al bosc dels Pinets i ens farem un bon tip.

El llop va tocar a foc i la guineu... vinga a menjar sense posar res al sac. Quan la gent va veure que això del foc era un engany, pujaren al campanar i li donaren al llop una forta pallissa. Quan va arribar el llop als Pinets, la guineu li digué que també li havien pegat i que no havia pogut ni menjar ni agafar res.

També li va dir que li feien mal tots els ossos i que, pel camí, la pugés al coll, que no podia caminar; tot era que la panxa quasi que li tocava a terra de tan tipa que estava. El llop la va pujar al coll i mentre caminava anava rondinant:

Guineueta ardera, ardera,
panxa plena i cavallera

lo llopet bastonejat

i de pilotes no n'ha tastat.

- Què dius?

Li va preguntar la guineu. I ell:

- Res, res, reso.

Tenien a la seva cova una gerra de mel guardada i la guineu va pensar de menjar-se-la i no donar-ne gens al llop. Tenien tres guineuetes petites i el llop anava a caçar i a fer llenya. Un dia la guineu li va dir:

- Avui he batejat una guineueta.

I el llop digué:

- Com li has posat?

La guineu va dir:

- Començadeta, començadeta.

Això volia dir que havia començat a menjar-se la mel. L'endemà la guineu va dir que havia batejat l'altra guineueta; i el llop li va preguntar el nom, ella digué:

- Mitjaneta, mitjaneta.

Perquè la gerra era mitja. L'endemà va dir que havia batejat l'altra i que li havia posat acabadeta, acabadeta (perquè ja s'havia acabat la mel). El llop digué:

- Els has posat uns noms molt estranys.

I la guineu digué que estaven de moda.

Un dia el llop volia menjar mel, i va trobar la gerra buida. Ell deia que no l'havia tocat i la guineu que ella, tampoc. La guineu va dir:

- Posem-nos a dormir allà al sol i el qui quan es desperti tingui el melic untat de mel, aquell serà qui se l'ha menjat.

El llop es va adormir com un soc, i la guineu que havia guardat una mica de mel, li va untar el melic. I el pobre llop va quedar parat, perquè ell no l'havia tastada.

Aquí sempre et deien: «Procura rodejar-te de bons amics, perquè els que sempre fan portar la carga a l'altre és millor tenir-los lluny. I conte contat, ja està acabat!

EMBARBUSSAMENTS

Una polla rica xica camacurta i boterica, va tenir tres fills rics xics, camacurts i boterics. Si la polla no hagués sigut rica xica, camacurta i boterica, els nois no haurien sigut rics xics, camacurts ni boterics.

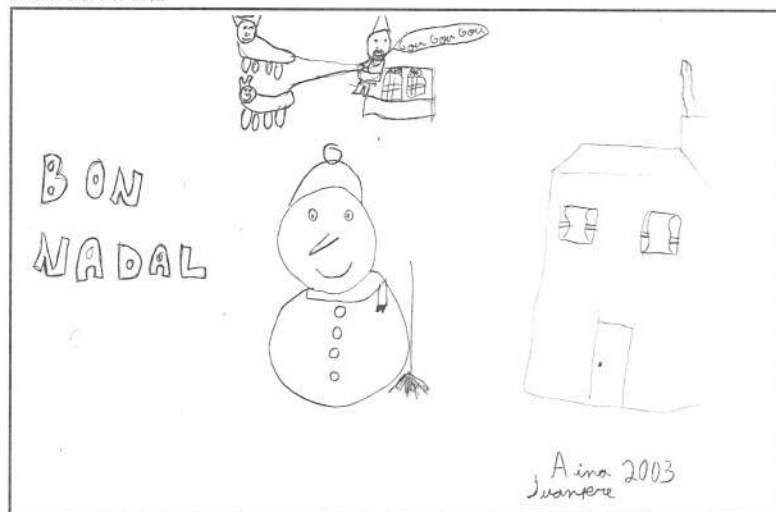
Diu la guatlilla: - Què fas blat?

- Què fas guatlilla? - diu el blat.

(això té gràcia dit de pressa)

LA FRESA

AINA JUANPERE

XAVI CHARLES

PAULA JUANPERE

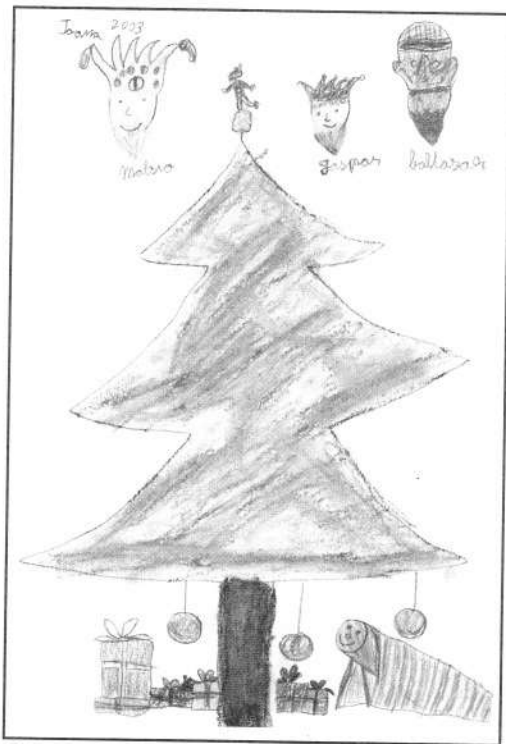

MERCÈ ANGUERA

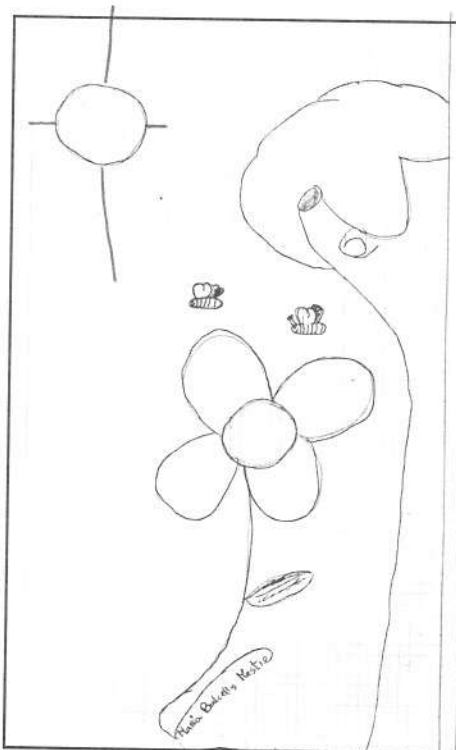
grup

llibreria
papereria
regal informal
joguines

Av. Prat de la Riba, 33
T. 31 55 16 43201 REUS

JOANA SALVAT

MARIA BALSELLS

RICARD

PIM POM

JÚLIA CHARLES

Relaciona els noms amb els cognoms
d'aquests jugadors de futbol

Oliver 1

☐ Beckham

Carles 2

☐ Recoba

Christian 3

☐ Khan

David 4

☐ Puyol

Alvaro 5

☐ Vieira

Xavier Huguet

XAVIER HUGUET

VILAPLANA

OPISSO TORNA A LA SEVA CIUTAT NATAL

El passat 7 d'agost s'inaugurà a la galeria "Fundació Caixa Tarragona", l'exposició dedicada a Ricard Opisso Sala, tarragoní de naixement i un dels dibuixants i il·lustradors més anomenat i popular de finals del segle XIX i meitat del segle XX.

Han transcorregut cinquanta anys des que li lliuraren la medalla de "tarragoní absent", el 13 d'agost de 1953, i el diploma acreditatiu de la distinció a la "IV Fira d'Art de Tarragona".

Per aquest motiu, la "Fundació Caixa Tarragona", amb la finalitat de recuperar les figures d'artistes vinculades a les comarques tarragonines, pretén revivre, mitjançant una exposició, l'obra d'Opisso.

S'ha realitzat una obra magnífica, aprofundint i buscant nous aspectes del dibuixant, recollint les principals aportacions dels seus col·leccionistes i seleccionant més de cent cinquanta peces representatives dels diferents períodes de la seva fructífera obra.

A la vegada, s'han organitzat activitats complementàries, concursos d'il·lustracions gràfiques, visites guiades adreçades principalment als centres educatius i a col·lectius. Acompanyada d'un cicle de conferències realitzat pels professors de l'Àrea d'Història de l'Art de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona.

La sala de l'exposició ha estat molt visitada, plena de tot tipus de públic, mostrant una gran rellevància entre els diferents sectors de la població. Sense anar més lluny, el passat 1 de novembre, festa de Tots Sants, vaig anar a la sala acompanyada

nyada d'un equip tècnic amb la intenció de filmar-la i fotografiar-la per deixar constància de l'esdeveniment. La meua sorpresa fou observar la multitud de persones que es passejaven davant les obres d'Opisso, absortides de tal manera que el nostre treball es veié interromput per més d'un incident, per no dir algun xoc corporal.

Els visitants miraven captivats una obra rere l'altre, les quals els transportava en el temps recordant situacions entranyables que anaven des dels moments més quotidians de la població camperola a les grans vestimentes de la burgesia parisina. Partint d'escenes com l'"Odontólogo indolente y anestésico", el qual es podria contextualitzar al centre d'una plaça de qualsevol poble, arrencant una dent a un pagès mentre un altre l'aguanta perquè no s'escapi davant d'un dolor insofrible; mentre apareix esperant el seu torn una àvia que agafa el seu fonedís nèt, que preveu el patiment que se li acosta... Arribant, fins i tot, al París de principis de segle; sense oblidar les noies topolino dels anys 30 i 40, que prenen refrescos i fumen tabac ros.

És festa, quasi sempre és festa als dibuixos d'Opisso, l'avi fa un tragueta de vi a la bota, les noies pentinades amb l'arriba España, a la fira s'escapen els porcs, a un l'atropella un carro, la vaca s'espanta provocant la fugida de les oques...

Opisso segurament aprofitaria aquestes dates de festivitat per ampliar la seva obra captant amb la seva gran capacitat de traç, gestos i actituds dels personatges d'una manera ràpida de tot tipus de situacions

penetrant en la psicologia dels personatges. Recorreria els nostres carrers amb un bloc de notes arribant cap a la Rambla Nova on trobaria a moles joves als carrers propers oferint castanyes per aconseguir uns incentius d'ajuda per al seu viatge de final de curs.

Com a conclusió, cal assenyalar que per al públic de Tarragona, l'obra d'Opisso ha representat recuperar a través dels seus dibuixos una etapa, ja viscuda, on reconeixen aquests llocs i moments, quasi oblidats. Sens dubte, fou el retratista fidel a les masses ciutadanes, col·locant-les a l'actualitat del moment i en els llocs més coneguts, amb una naturalitat que fins i tot les cambres fotogràfiques no poden captar. I en això, està la seva major glòria.

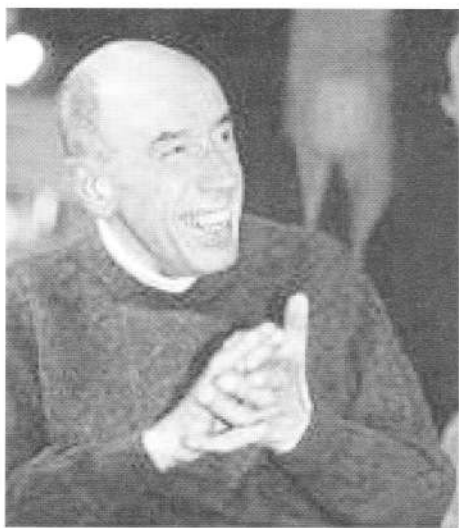
VIRTUDES ROLDÁN

- MOQUETES
- PINTURES
- ESMALTS
- VERNISSOS
- COLES
- PAPERS PINTATS
- BROTRES

Comercial
ROSAN

Pedrera del Coubí, 5
Tel. 977 / 31 71 54
43206 **REUS**

MIQUEL MARTÍ I POL, el poeta del poble (1929 - 2003)

TORNA NADAL

L'arbre desvetlla sons i el vent escriu
Ratlles de llum damunt la pell de l'aigua.
Tol és misteri i claredat extrema.

Torna Nadal i Torna la pregunta.

¿Proclamarem la pau amb les paraules
Mentre amb el gest afavorim la guerra?

Per preservar la veu

Quan el passat 11 de novembre els mitjans de comunicació van donar la notícia de la mort d'en Miquel Martí i Pol, moltes de les persones que l'havíem conegut a través de la lectura dels seus poemes ens vam sentir en certa manera orfes, talment com si haguéssim perdut un ésser molt proper i estimat.

Miquel Martí i Pol, home i poeta.

Neix a Roda de Ter (Osona) el 1929, fill d'una família obrera. Fa els estudis elementals a l'escola parroquial i als 14 anys comença a treballar d'escrivent en una fàbrica de filatures del seu poble. Als 19 anys pateix una tuberculosi pulmonar que l'obliga a passar un any al llit, temps que dedica a llegir i decidir-se fermament per la pràctica literària.

Al 1953 guanya amb *Paraules al Vent* el premi de l'Ossa Menor. És durant aquesta època que pateix una crisi existencial i religiosa que es resol amb la descoberta de la societat i de les persones que l'envolten.

Fins a inici dels setanta la seva poesia té un caràcter realista, compromesa amb la base social de la qual forma part i denunciadora d'opressions que es manifesten en llibres com *El poble* (1966) i *La fàbrica* (1972).

Al 1970 li és diagnosticada una esclerosi múltiple, que progressivament li va afectant el moviment i la parla. *Vint-i-set poemes en tres temps* (1972) és el primer llibre que reflecteix el procés de reflexió de la malaltia. El 1975, atret per les noves circumstàncies polítiques, es lliura de nou a la literatura: *Estimada Marta* (1978) i *L'àmbit de tots els àmbits* (1981) en són les manifestacions més destacades.

El 1984 torna la crisi, produïda per la malaltia i la mort de la primera muller. L'autoanàlisi i la reflexió d'aquest moment queden reflectides en l'obra *Llibre d'absències* (1984-85).

El 1987 publica *Els bells camins* i s'accentuen, altre cop, les ganes de viure i la importància de l'amor. A partir però d'aquesta data, el ritme d'escriptura de poemes s'alenteix considerablement i esdevenen llargs intervals de silenci.

El poeta se sent vell i percep una sensació de desconcert entre la seva voluntat i els fets personals i col·lectius que l'envolten con es veu a *Temps d'interluni* (1990), *Suite de Parlavà i Algú que espera* (1991), *Un hivern plàcid* (1994) i *Llibre de les solituds* (1997), si bé en aquest darrer s'introdueix un cert to irònic que li donen un sentit de novetat.

De la seva poesia en destacaria dos trets: la capacitat per aprofundir en els temes més íntims i personals (l'amor, el del temps, la mort) i el joc hàbil amb les paraules per arribar a tot tipus de públic.

No cal massa esforç per entendre la seva obra. Només cal relacionar-la amb la vida honesta que ha portat, amb les alegries i les penes de la gent del carrer i amb el compromís de denúncia infatigable davant tot tipus d'injustícies. És així com en Miquel Martí ha estat capaç d'arribar a un sector de la població molt més ampli d'allò que és habitual en poesia.

Aquesta tardor, infants, joves, gent gran, obrers, intel·lectuals... tot un poble ha perdut un gran home, un poeta que ens ha permès descobrir alguns dels millors secrets de la llengua per arribar, amb senzillesa, al fons dels sentiments.

MARTA CAÑELLAS

Professora de Llengua i Literatura Catalanes de l'Institut Joan Puig i Ferrer de La Selva del Camp.

"la Caixa"

Vam iniciar el nostre viatge a Cuba un 29 de gener de 2003, amb una motxilla carregada d'il·lusions i ganes de conèixer; així com també de rodets de fotografia i medicaments per a gent que els necessités. Durant el mes i mig que vam estar recorrent l'illa des d'occident fins a orient, i amb tot tipus de transport possible, vaig anar realitzant un treball fotogràfic a mode de reportatge social, tot captant de manera subjectiva l'essència del poble cubà en el seu entorn habitual.

Aquest va ser el projecte final dels meus estudis en fotografia artística. "Aroma de Cuba" ja que, pretenia mostrar d'una manera o altra una selecció d'imatges sobre la societat i els habitants d'aquesta illa caribenya, sobre els seus costums i la seva quotidianitat, tant en un paisatge rural com urbà.

Així, podria interrelacionar els coneixements que m'havia donat la llicenciatura d'antropologia social i cultural, oferint una visió més etnogràfica del treball, amb els de la fotografia, que dona una document visual molt més directe.

Un dia d'aquest calorós estiu el Jordi Pells em va comentar que Lo Pedrís podria estar interessat en fer una

projecció de diapositives del meu treball "Aroma de Cuba". Ens vam posar en contacte amb el Pitxi i vam decidir tirar endavant la idea, afegint-hi una exposició de les imatges més representatives d'aquesta illa tan singular. El 7 de novembre fou el dia escollit.

Encara que amb molta vergonya, em vaig anar sobreposant i de mica en mica vaig realitzar, acompanyada per un bon nombre d'assistents, un recorregut visual des de l'Habana, tot passant per Trinidad, Carmargüey, Santiago de Cuba, fins a Baracoa, la part més oriental i genuïna..

La selecció de les imatges pretenia ser una miscel·lània de retrats i escenes que documentessin l'entorn en el qual aquesta societat de tan variada procedència es desenvolupa.

Perquè si una cosa queda evidenciada és que Cuba representa un país de grans contrants i contradiccions. Allí hi conviuen en una explosiva i aparent harmonia 3 factors que determinen la seva cultura. Per una banda, un règim comunista i dictatorial que ja dura 44 anys, així com unes profundes creences religioses autòctones, i també una rica mescla de grups ètnics procedent dels esclaus africans, els conqueridors espanyols i un grup molt reduït de gent autòctona.

Precisament doncs, aquesta barreja dona als seus habitants una poderosa identitat, purament autèntica i genuïnament cubana. Així, vaig passar una sèrie d'imatges fotogràfiques que espero que exemplifiquessin i sintetitzessin la diversitat del poble cubà; i de pas, transportessin als espectadors, encara que per uns moments, a aquesta illa tan autèntica i fascinant.

Des d'aquí agraeixo enormement la gent desinteressada que va assistir tan a l'exposició de les fotos com a la projecció de diapositives. Sense ells, com sense l'ajuda incondicional del Pitxi, res d'aquest projecte no hauria vist la llum a Vilaplana. Gràcies.

SARAI MARTÍNEZ

L'HORA DEL CONTE

Dins de les activitats culturals programades per la Festa Major d'octubre d'enguany, va tenir lloc a la Casa de Cultura de Vilaplana L'Hora del Conte. L'acte estava organitzat per la revista *Lo Pedrís* i va comptar amb una nombrosa afluència de públic. L'Hora del Conte es va dividir en dues activitats diferenciades formalment però que tenien en comú el suggestiu món de la literatura ja sigui des de la vessant escrita i filològica o bé des de la vessant de la tradició oral i narrativa. En primer lloc, Josep M. García, membre col·laborador de la nostra revista, va presentar i ressenyar el conte *Història d'un Llambordí* que el mateix havia escrit. En segon lloc, Agustí Farré, professor i conegut narrador de contes, va explicar de forma molt suggestiva el conte per adults *El Miracle de Sant Oleguer* que va fer les delícies del públic assistent.

C. Casal, 3
Tel. 977 81 56 52
43380 VILAPLANA (Baix Camp)

AQUÍ TEATRE

Els passats 29 i 30 de novembre, tingué lloc la 1a Mostra de Teatre Amateur del Baix camp. Hi prengueren part els grups: La Moixera (Selva del camp), Llop's Teatre (Reus), Passarells Teatre-Estudi (Alforja), TEBAC (Reus) i el Grup de Teatre de Vilaplana. També va ser important la col·laboració dels grups de les Borges del Camp i de Montbrió.

Pel que fa als vilaplanencs van fer la preestrena de l'obra: "Diner Negre" de Ray Cooney. Un espectacle per morir-se de riure. Des d'un bon començament es creen un joc de situacions que no deixen indiferent al públic. Cal recordar "Políticament incorrecte" del mateix autor.

Així, doncs, només anunciar-vos que l'estrena de "DINER NEGRE" la podreu veure el proper dia 11 de gener al Casal Vilaplanenc. També volem agrair a l'actriu Mercè Mariné que ens fes arribar a les mans aquesta obra, se'ns dubte un bon espectacle tant dins com fora de l'escenari.

Bé, des d'aquestes ratlles només ens queda desitjar-vos unes BONES FESTES i recordeu: ENS VEIEM EL PROPER 11 DE GENER.

I

magineu-vos cinc líders polítics vilaplanencs, de cinc partits polítics diferents, que en acabar unes eleccions, tenen una sèrie de dubtes post-electorals. Heu de descobrir qui és cadascú i omplir el quadre següent amb les pistes que us donem:

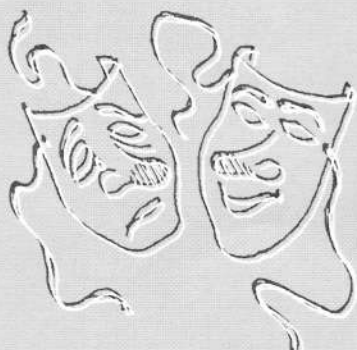
	ÉS DE...	PORTA...	VOL PACTAR AMB...
JOAN			
MARIA			
CARME			
MANOLO			
PEP			

- 1 - El que porta un bigoti com el Saddam Husein vol pactar amb el PSC.
- 2 - La que porta un pentinat de la *senyora Pepis* no és la d'ERC.
- 3 - La del PP, que és una xicota, no vol (ni pot) pactar amb ningú.
- 4 - Al Pep li agrada molt la d'ERC, però al final es decideix per pactar amb la del PP.
- 5 - El Manolo, que no és del PSC, porta un bigoti estil Saddam.
- 6 - La del PP, evidentment, no és la que porta unes calces amb la senyera.
- 7 - El que vol pactar amb ERC no és el Manolo ni és d' IpC-V.
- 8 - El de CiU té el cap pelat com el Ronaldo però diu que no se n'anirà al Madrid.
- 9 - La Maria no és ni del PP ni d' IpC-V però vol pactar amb CiU.
- 10 - El que fuma un puro del Fidel Castro no és de CiU ni es diu Pep.

Hem de dir allò de : Tots els personatges son de ficció. Qualsevol semblança amb la realitat (local o nacional) és pura coincidència.

*Aquest passatemps va ser fet durant les llargues setmanes de reflexió post-electoral que van seguir el 16 de novembre. Si finalment els pactes coincideixen (o no) amb les intencions dels nostres personatges de ficció, serà també una pura coincidència.

F. MARINÉ

Grup de
Teatre
de Vilaplana

Cooperativa Agrícola

Caixa Rural de Vilaplana

AJUNTAMENT
DE VILAPLANA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP